

Дата: 27.02.2023р.

Урок: Основи здоров'я

Клас: 8-А

Тема: Небезпека інфікування ВІЛ, інфекціями, що передаються статевим шляхом (ІПСШ). ВІЛ/СНІД: проблема людини і проблема людства.

Мета:

- поглиблювати знання учнів про епідемію ВІЛ-інфекції/СНІДу, умови і шляхи інфікування ВІЛ;
- розвивати усвідомлення значення моральних цінностей у протидії епідемії ВІЛ-інфекції/СНІДу, санітарно-гігієнічні навички та навички здійснення профілактичних заходів інфекційних захворювань;
- виховувати свідому потребу в дотриманні принципів здорового способу життя.

Актуалізація опорних знань.

- Що таке «наси́льство»? На які три групи поділяють наси́льство?
- Назвіть ознаки наси́льства.
- Які чотири форми жорстокого поводження з дітьми ви знаєте?
- Розтлумачте поняття «віктивна поведінка»? Назвіть види віктивної поведінки та приклади.
- Вкажіть дії, які потрібно знати , щоб не піддатися «зґвалтуванню на побаченні».
- Що таке «віктимологія» та «віктимність»?

Мотивація навчальної діяльності.

- Повідомлення теми уроку: «Небезпека інфікування ВІЛ, інфекціями, що передаються статевим шляхом (ІПСШ). ВІЛ/СНІД: проблема людини і проблема людства».

Чому цю тему пропонують для підлітків 13-15 років?

- Підлітки прагнуть спробувати багато нового і повинні знати про наслідки небезпек.
- Відповідно до статистики перший статевий досвід отримують саме підлітки

Поняття про венеричні хвороби.

- Одним із можливих наслідків ризикованої статевої поведінки є ІПСШ (інфекції , що передаються статевим шляхом). Деякі з них передаються й в інший спосіб (наприклад, через кров), але основний шлях передачі – статевий. Інша назва цих хвороб – венеричні. Люди з давніх давен звернули увагу, що деякі хвороби виникають після статевих зносин, і назвали їх венеричними, на ім'я богині краси і кохання Венери. Поведінка, яка може мати такі наслідки як інфікування ВІЛ, іншими зараженнями через статеві контакти, є згубною для здоров'я підлітка. На них хворіють однаковою мірою як чоловіки, так і жінки.

Поняття про венеричні хвороби.

- ІПСШ не виробляють в організмі імунітету і самотійно не зникають. Вони можуть призвести до важких ускладнень і мати серйозні наслідки для репродуктивного здоров'я чоловіків і жінок. Більшість ІПСШ можна вилікувати, якщо на ранній стадії захворювання поставлений вірний діагноз і проведене правильне лікування.
- Венеричні хвороби інколи називають „хворобами поведінки”, оскільки їх розповсюдженню сприяє моральна розпуста, випадкові статеві зв'язки. Ці хвороби небезпечні тяжкими ускладненнями. Діти, народжені від батьків, хворих на венеричну хворобу, як правило, і самі хворі на неї, фізично і розумово неповноцінні.

Мотивація навчальної діяльності.

Соціальне дозрівання – це необхідний етап розвитку будь-якої особистості. Перебуваючи на цьому етапі, підліток готується взяти на себе обов'язки дорослої людини. **Дорослішання** – це складний процес, який вимагає фізичних і духовних зусиль.

Дорослішання відбувається одночасно із статевим дозріванням. Адже людина має дозріти, для того, щоб вона могла створити сім'ю й виховувати дітей. Інтимні статеві стосунки – частина повноцінного життя більшості дорослих людей. Вони дають змогу виконати найвище призначення людини – стати батьком або матір'ю, подарувати життя іншій людині. Та іноді ці стосунки призводять до негативних наслідків: психічних травм, осуду з боку інших людей, небажаної вагітності, хвороб. Статеву поведінку, яка має такі наслідки прийнято вважати **ризикованою**. Одним із можливих наслідків **ризикованої статевої поведінки є інфекції, що передаються статевим шляхом**. Ці хвороби найбільш поширені серед активної молоді й призводять до небезпечних ускладнень.

На відміну від більшості інфекційних захворювань після ІПСШ, як правило, не виникає імунітет і, у разі повторного зараження, хвороба розвивається знову. Видужання не настає само по собі: без медичної допомоги людина не може позбутися такої хвороби і хворіє на неї все життя.

ІПСШ

- СИФІЛІС
  - ГОНОРЕЯ
  - ВІЛ
  - ГЕНІТАЛЬНИЙ ГЕРПЕС (генітальні бородавки)
  - КАНДИОЗ (молочниця)
- тощо

Загальні ознаки ІПСШ

Свербіння і печія
статевих органів

Біль і печія під час
сечовиділення

Висипи, виразки,
пухирці, бородавки
навколо статевих
органів

Незвичні
виділення із
статевих органів

Неприємний запах
виділень

Збільшення
лімфовузлів

Підвищення
температури тіла

ІПСШ різняться ознаками, формами перебігу, можливими наслідками і методами лікування. Одні з них невиліковні, нерідко спричиняють тяжкі патології і навіть смерть. Від інших можна вилікуватись.

Наслідки ІПСШ

Хвороби серця

Хвороби органів репродуктивної системи

Ураження головного мозку

та інші

ЩО Я ЗНАЮ ПРО ВІЛ-СНІД?

- 1. ЯК РОЗШИФРОВУЄТЬСЯ ВІЛ?
- 2. ЯК РОЗШИФРОВУЄТЬСЯ СНІД?
- 3. ЧЕРЕЗ ЩО ПЕРЕДАЄТЬСЯ ВІЛ?
- 4. ЧЕРЕЗ ЩО НЕ ПЕРЕДАЄТЬСЯ ВІЛ?
- 5. ЯК ЗАХИСТИТИСЯ ВІД ВІЛ?

- В - «Вірус» - збудник захворювання.
  - І - «Імунодефіциту» - відсутність захисної реакції системи організму, яка забезпечує захист від мікроорганізмів, що спричиняють хворобу.
  - Л - «Людини»
-
- С - «Синдром» - ряд симптомів, що вказують на наявність якоїсь хвороби чи стану
  - Н - «Набутого» - такого, що набутий протягом життя, а не від народження.
  - І - «Імунного» - стосується імунної системи, яка забезпечує захист людини від мікроорганізмів, що спричиняють хворобу.
  - Д - «Дефіцит» - в даному випадку відсутність захисної реакції імунної системи людини на наявність в організмі шкідливих бактерій.

Шляхи передачі ВІЛ:

1. кров - кров

- через голку при вживанні наркотиків,
- нестерильні медичні інструменти (скальпель, шприц)
- переливання неперевіреної донорської крові
- ризик при використанні чужих засобів гігієни (бритва, зубна щітка, манікюрні засоби)

2. незахищений статевий контакт

- вірус проникає через слизові оболонки та відкриті ранки на шкірі

3. мати - дитина

- під час народження чи грудного вигодовування
- у інфікованої жінки можуть народитися здорові діти (при лікуванні ризик передачі інфекції - 2-3%.)

ВІЛ НЕ ПЕРЕДАЄТЬСЯ

через воду;
під час
користування
басейном

під час користу-
вання шапкою,
рушниками, по-
стільною білизною

через укуси
комах

під час
користування
туалетом

під час поїздки
в транспорті

через шкільне
приладдя

під час
контактів
з домашніми
тваринами

під час спільних
занять спортом
через спортив-
ний інвентар

ВІЛ/СНІД: проблема людини і проблема людства.

- На сьогодні ВІЛ-інфекція поширена по країнам усіх континентів і її поширення в світі носить назву пандемії ВІЛ/СНІДу, а в Україні розвивається епідемія ВІЛ/СНІДу, зокрема серед підлітків та молоді. Загальна кількість людей, які живуть з ВІЛ в Україні, сягає 377 600. але за підрахунками експертів про свій ВІЛ-статус знає лише третина інфікованих.
- (01.12.2021р.)

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ

ЧАС ОБИРАТИ ЗДОРОВ'Я

ВІЛ-ІНФЕКЦІЯ: ДАНІ ЗА ГРУДЕНЬ 2021 РОКУ

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

У ГРУДНІ 2021 РОКУ В УКРАЇНІ ОФІЦІЙНО ЗАРЕЄСТРОВАНО*

1 338

ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ

345

ДІАГНОСТОВАНО СНІД

164

СМЕРТЕЙ ВІД СНІДУ

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ

ЧАС ОБИРАТИ ЗДОРОВ'Я

ШЛЯХИ ІНФІКУВАННЯ ВІЛ

ГЕТЕРОСЕКСУАЛЬНИЙ
848

ГОМОСЕКСУАЛЬНИЙ
32

ПАРЕНТЕРАЛЬНИЙ
449

ВЕРТИКАЛЬНИЙ
7 + 199**

НЕВІДОМИЙ
2

Станом на 1 грудня 2021 року на Рівненщині зареєстровано 2 058 осіб з ВІЛ-інфекцією. З них вперше виявлені 167 осіб, в тому числі 34 дитини, повідомили в Рівненському обласному центрі профілактики та боротьби зі СНІДом. До статистики хворих додалися військові, переселенці та донори.

- Найбільше виявлених ВІЛ-інфікованих у колишніх Здолбунівському, Острозькому, Дубенському, та Сарненському районах, а також в Рівному та Вараші. Загалом на обліку в центрі перебуває 92 дитини віком до 17 років, з яких у 33 випадках підтверджено ВІЛ. За період епідемії в області помирали діти з ВІЛ-інфекцією.
- Виявити ВІЛ-інфекцію можна лише за допомогою спеціального аналізу крові. Процедура тестування — абсолютно безоплатна і швидка. Це закладено у пакет первинної допомоги. Тобто зробити тест можна у сімейного лікаря абсолютно анонімно, якщо тест – позитивний, тоді особа стає на облік й отримує усі необхідні ліки. Медики радять перевірятись раз на рік.

ОЗНАКИ СНІДУ

- ✓ втрачає вагу;
- ✓ людина відчуває постійну втому;
- ✓ довго може триматися висока температура;
- ✓ підвищена пітливість;
- ✓ частий пронос;
- ✓ спостерігаються сухий кашель і задишка;
- ✓ легкі інфекції, наприклад, простуда протікають набагато серйозніше і тривають значно довше звичайного;
- ✓ у хворих СНІДом можуть початися пневмонія, коліт, герпес, грибова інфекція в порожнині рота, горлі, стравоході і прямій кишці;
- ✓ хворі СНІДом більш уразливі відносно раку.

Закріплення вивченого

Вправа «Міфи і факти про ВІЛ/СНІД».

- Уважно прослухайте твердження і скажіть: погоджуєтесь ви з ним чи ні.
- 1. ВІЛ – це вірус, що викликає СНІД.
- 2. Можна інфікуватися ВІЛ, випивши зі склянки, якою користувався ВІЛ-інфікований.
- 3. ВІЛ передається через дружній поцілунок.
- 4. Можна інфікуватися ВІЛ при переливанні неперевіреної крові.
- 5. Людина-носіє ВІЛ може інфікувати свого статевого партнера.
- 6. Вживання алкоголю може підвищити ризик інфікування ВІЛ.
- 7.. Комарі можуть бути переносниками ВІЛ.
- 8. Використання одноразових шприців може захистити від ВІЛ.
- 9. Використання латексних презервативів під час статевого контакту може зменшити ризик інфікування ВІЛ.
- 10. Можна інфікуватись ВІЛ при спільному користуванні унітазом.
- 11. Всі люди, інфіковані ВІЛ, становлять загрозу для суспільства.
- 12. ВІЛ – кінцева стадія захворювання на СНІД.
- 13. СНІД – це респіраторна хвороба.

Ключ:

Міфи: 2, 3, 7, 10, 11, 12, 13.

Факти: 1, 4, 5, 6, 8, 9.

Знайди вихід з ситуації

- **Ситуація № 1**

Вадимові 20 років. Він має статеві зв'язки з багатьма партнерами. На протязі останнього року він став почувати себе гірше: паморочилася голова, була велика слабкість, будь-яка застуда змушувала хворіти 1,5-2 місяці. Він схуд на 10 кг. У піхвах з'явилися збільшені лімфатичні вузли

- *Яка хвороба у Вадима?*
- *Яким шляхом заразився?*
- *Що він має зробити?*

Знайди вихід з ситуації

- ***Ситуація № 2***

Під час обстеження у поліклініці троє дівчат відмовилися здати аналіз крові. Вони пояснювали це тим, що вони впевнені, що не хворіють на СНІД та бояться аналізів, тому що нещодавно лежали у лікарні:

- *Чи правильно чинять ці дівчата?*
- *Як їх переконати пройти обстеження на ВІЛ.*

Знайди вихід з ситуації

- *Ситуація № 3*

Ти надумав зробити татуювання. Друг повів тебе до свого знайомого. Коли ви прибули на місце, ти побачив, що приміщення неприбране й інструменти не стерилізовані. Ти знаєш про небезпеку інфекції і вирішив відмовитися робити татуювання. Друг і його знайомий почали тебе умовляти.

- *Про яку хворобу згадав хлопець?*
- *Що йому можна порадити?*

Підсумок уроку

- Ніхто не застрахований від зараження ІПСШ та СНІДом. Але люди кажуть: **"Береженого – Бог береже"**. Тому здоровий спосіб життя, дотримання гігієнічних і морально-етичних норм поведінки є першою і основною гарантією від зараження цими хворобами.

Отож, ця проблема — це проблема кожного!

Який вихід?

Здоровий спосіб життя!

А хто відповідає за спосіб вашого життя? За ваше майбутнє?

- Висновки, які ви зробите особисто для себе, — це ваше майбутнє: успішне, довге, блискуче, чи коротке та непомітне...

Ми не повинні бути байдужими до власного життя та життя інших людей.

Пам'ятай!

Небезпека поряд!

**Твоє життя залежить від
твоїх обдуманих дій!**

Домашнє завдання

- Повторити вивчений матеріал.
- Дайте відповіді на запитання письмово в зошиті:
- 1. ЯК РОЗШИФРОВУЄТЬСЯ ВІЛ?
- 2. ЯК РОЗШИФРОВУЄТЬСЯ СНІД?
- 3. ЧЕРЕЗ ЩО ПЕРЕДАЄТЬСЯ ВІЛ?
- 4. ЧЕРЕЗ ЩО НЕ ПЕРЕДАЄТЬСЯ ВІЛ?
- 5. ЯК ЗАХИСТИТИСЯ ВІД ВІЛ?

Свою роботу сфотографуйте та надішліть на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com .

Повторення теми «Оздоровчі системи»